

Jaarverslag Vereniging Oud-Utrecht 2009

Algemeen

Als blijk van waardering voor de vele vrijwilligers nodigde het bestuur van de vereniging hen uit voor een nieuwjaarsborrel ten kantore van het K.F. Hein Fonds, Maliesingel 28. De gastvrouw, mw. L. Peters, directeur van het fonds, heette iedereen welkom. Tijdens deze bijeenkomst konden de vrijwilligers kennismaken met de kunst in het kantoor en in de tuin.

Het bestuur vergaderde in 2009 in totaal tien maal en voerde overleg met alle commissies en met de tijdschrift- en jaarboekredacties.

Tijdens de voorjaarsvergadering namen de voorzitter, J. Degeenaar, mw. T. Schoots en mw. I. den Daas afscheid van het bestuur en werden ze opgevolgd door H. Willemsen, voorzitter, en de heer. A. de Wever, bestuurslid pr. Op de najaarsledenvergadering droegen de secretaris mw. C. van der Leede en de penningmeester de heer J. van Rooijen hun portefeuilles over aan respectievelijk de heer M. Wiegman, reeds bestuurslid, en mw. M. van Haandel (zie verder onder Ledenvergaderingen).

De vereniging telde op 31 december 2009 1.957 leden: 1.669 gewone leden, 104 huisgenootleden, 41 U-pasleden, 2 leden voor het leven en 5 ereleden. Verder 51 bibliotheken, 16 instellingen met winstoogmerk, 11 adverteerders, 1 sponsor en 29 ruilabonnementen.

PR en publiciteit

In het voorjaar nam het bestuur de Speerpuntennota pr-beleid aan met als belangrijkste punten: opbouwen van mediacontacten, inventariseren van pr-wensen van de diverse commissies, uitbreiding van samenwerking met andere verenigingen en vorm geven aan

jong Oud-Utrecht. De commissie die in april van start ging heeft met al die plannen een begin gemaakt. Bij verschillende gelegenheden werd een stand bemand, die vooral op de Open Monumentendag veel belangstelling trok. Verder werd de eerste aanzet gegeven om de website te vernieuwen, is een voorstel gedaan om de Utrecht Geschiedenis Prijs (v/h de Oud-Utrecht prijs) publicitair te begeleiden en is een lidmaatschapscadeaubon ontwikkeld.

Tijdschrift

Opnieuw zagen zes nummers het licht, waaronder een dubbel-dik themanummer over 'Utrecht tijdens de Grote Depressie' dat in de Utrechtse media veel aandacht kreeg. De serie was ditmaal gewijd aan opmerkelijke Utrechtse vrouwen. Met artikelen over o.a. de Februaristaking in Utrecht, de 'canonmode' en paus Adrianus VI (550 jaar geleden geboren) sloot de redactie aan op de historische actualiteit.

Jaarboek

De uitreiking van het Jaarboek 2009 vond op 29 november plaats in Pausshuize in Utrecht. Het eerste exemplaar werd uitgereikt

aan de gastheer, de Commissaris van de Koningin, de heer R.C. Robbersten. Daarna hield de heer C. Staal een inleiding over de schuimspanen van Oudmunster en de heer F. Vogelzang over het gewestelijk bestuur tussen 1795 en 1816. Ton Hartsuiker (piano) en Helene Kalisvaart (sopraan) verzorgden een intermezzo met muziek van Manuel de Falla. Een receptie in de stijlkamers van het voormalig provinciehuis besloot de feestelijke middag.

Ledenvergaderingen

De voorjaarsvergadering vond plaats op 25 juni in het Schillertheater aan de Minrebroederstraat 11 waar de heer F. Bienfait na de pauze, in het kader van het Darwinjaar, een lezing hield over 'Evolutie versus creatie'. Op de najaarsledenvergadering op 19 november in de Senaatszaal van het Academiegebouw volgde na de vergadering een cultureel en historisch programma aangeboden door de Stichting Domein 2013 met verschillende (ondergrondse) rondleidingen. Beide avonden werden afgesloten met een drankje.

Activiteitencommissie

De belangstelling van de leden voor de vele activiteiten was groot. De goed bezochte Historische Cafés boden een grote verscheidenheid aan onderwerpen: Paus Adrianus (Netty Stienstra), Flora's Hof (Ronald Trum), de restauratie van Pausshuize (Mascha van Damme), het museum Dirkje Kuik (Jos te Water Mulder), het Utrechts grafisch genootschap De Luis (Inemie Gerards), architect Gerrit Rietveld (door Bertus Mulder), 140 jaar Veilinghuis Beijers, een film over actiebereidheid van Utrechts inwoners in de jaren 70, opmerkelijke juridische gebeurtenissen (Willem Bekkers) en de Monumentenwacht (Wichert van Dijk).

Een extra Historisch Café vond plaats in Het Utrechts Archief op basis van de tentoonstelling over Utrechts' Stadsrechten in 1122 (Kaj van Vliet).

Excursies voerden naar de kerk en de toren in Westbroek (Wim van Schaik) en langs graven van Utrechtse schrijvers op de begraafplaatsen Soestbergen en Kovelswade (Hans Heesen). In mei gaf historicus dr. Ton van Schaik een lezing over 'De Maliebaan, de huizen en bewoners tijdens de bezetting' in de Kunstuitleen (Maliebaan 42). De grote belangstelling noopte tot een reprise in het Huis in de Wijk in Tuindorp. Er werd eendaagse minicursus/excursie 'Herkenning steensoorten in/op/rond het Domein' georganiseerd en in de Fundatie van Renswoude sprak Will Brackmann over het zenden van Utrechtse wezen naar de Drentse landbouwkolonie Frederiksoord.

Nicolaas van der Monde-lezing

Op 10 februari stroomde de Pieterskerk vol om te luisteren naar twee sprekers over het onderwerp 'Manhattan aan de Oude Gracht? Erfgoedbehoud versus moderne ruimtelijke ordening'. Prof. dr. Marieke Kuipers, hoogleraar te Delft, nam vooral de bouwkun-

dige aspecten voor haar rekening, dr. Hans Renes, historisch-geograaf te Utrecht, belichtte de ruimtelijke invalshoek. De boeiende presentatie van vele voorbeelden maakte duidelijk dat het vaak verre van eenvoudig is om in een moderne stad oude gebouwen zo te veranderen dat hun karakter onaangetast blijft. Of om nieuwbouw te ontwerpen die past in een historiserende omgeving. Of om de aan een moderne wijk te stellen economische en sociale eisen in harmonie te brengen met oude rivierlopen of slootjes.

Commissie Cultureel Erfgoed

De commissie bracht begin 2009 een visie op de toekomstige ontwikkeling van de Van Sijpesteijnkade uit als reactie op de plannen van de gemeente en eigenaar NS Poort om de panden langs deze kade, met uitzondering van één rijksmonument, te slopen in het kader van de herontwikkeling van het Stationsgebied. De visie, ondersteund door andere belangenorganisaties, werd aangeboden aan de gemeenteraad. De zienswijze van Oud-Utrecht tegen het verlenen van een sloopvergunning leidde in de raad tot een flinke discussie en het met ruime meerderheid aannemen van een motie die aandringt op behoud van de panden. Volgens de gemeente is het juridisch echter onmogelijk de gevraagde sloopvergunning te weigeren, waardoor behoud van de panden nog steeds onzeker is.

De commissie, die in de loop van 2009 flink van samenstelling veranderde, oriënteert zich op haar werkwijze en op nieuwe acties. Haar werk wil ze meer zichtbaar maken op de website en contacten met verwante organisaties en politieke partijen worden hernieuwd. Een nieuw onderwerp is de dreigende sloop van het gebouw van het Gerrit Rietveld College (voorheen College Blauwkapel) in Tuindorp-Oost.

Groot Evenement

Op zaterdag 13 juni vond het Groot Evenement 2009 plaats met als thema 'Arm en rijk in Utrecht, stokoud en springlevend'. Met die keuze wilden de organisatoren het rijke verleden én de eigentijdse activiteiten van liefdadigheidsorganisaties in het zonnetje zetten. De geschiedenis van die organisaties gaat vaak terug tot de Middeleeuwen. Ook getuigen tal van gebouwen en plaatsen in de stad van hun interessante liefdadigheidsverleden. De dag begon in Het Utrechts Archief aan de Hamburgerstraat waar directeur Saskia van Dockum de deelnemers verwelkomde en Els Jimkes-Verkade het thema inleidde. Na een rondleiding werden gebouwen van regenten die liefdadigheid bedreven bezocht: het Duitse Huis en het Maltezerhuis. De lunch werd, na een welkomstwoord van directeur mw. W. van Egdom, genoten in het Bartholomeus Gasthuis, het enige nog opererende middeleeuwse verzorgingshuis in Nederland. Daarna werden de Zeven Steegjes bezocht, alwaar Agnes Jongerius, voorzitter van de vakcentrale FNV, gesprekken voerde

met bewoners. De dag werd afgesloten met een borrel in de Fundatie van Renswoude, een huis waar begaafde weesjongens werden opgeleid.

Het bestuur

Bestuur, redacties en commissies

De samenstelling van bestuur, redacties en commissies was in 2009 als volgt:

Bestuur

drs. H.A.H.A. Willemsen, *voorzitter (vanaf 25 juni 2009)*; M.A. Wiegman MA, *secretaris (vanaf 25 juni 2009)*; mw. drs. M.J.H.G. van Haandel, *penningmeester (vanaf 19 november 2009)*; W. Deijkers, *clusters (vanaf 19 november 2009)*; drs. A.M.P. de Wever, *pr-zaken (vanaf 25 juni 2009)*; mw. M.I.Y. Idsinga, *notulen*; mr. J.J. Degenaar, *voorzitter (tot 25 juni 2009)*; mw. C.A.M. van der Lee, *secretaris (tot 19 november 2009)*; drs. J.C.M. van Rooijen, *penningmeester (tot 19 november 2009)*; mw. drs. I. den Daas, *clusters (tot 25 juni 2009)*; mw. drs. A.H.M. Schoots-Timmerman, *Commissie Cultureel Erfgoed (tot 14 april 2009)*

Redactie Tijdschrift

drs. M.F.R.J. van Lieshout (*eindredacteur*); prof. dr. L.J. Dorsman; mw. drs. E. de Lig; mw. drs. M.C. van Oudheusden; mw. drs. J.C.M. Pennings; R.P.M. Rhoen; mw. drs. B. van Santen; dr. K. van Vliet

Redactie Jaarboek

mw. drs. M.A. van der Eerden-Vonk; drs. R. Koot; drs. H.L.Ph. Leeuwenberg; dr. J. Renes; drs. J. van der Spek; drs. M.H. Stafleu; drs. F. Vogelzang; dr. P.D. 't Hart (*adviseur*)

Activiteitencommissie

jhr. drs. L.D.M.T. von Bönninghausen; P.J.M. Collard; W. Deijkers; J.K.L. van Laar; mw. P. Vlot-Werner; A. van der Wees

Commissie Cultureel Erfgoed

mr. E. van der Biezen; mr. H. Beugels; R.W. Bloemendal BA; mw. M. Dorigo; M. de Graaf; dr. K. van der Haven; drs. M. Hoekstra; Ing. J.R. Hoogerland; drs. J. de Leede; mw. drs. C. den Hartog (*adviseur*)

PR-Commissie

drs. J. Teunenbroek; mw. drs. A.C. Werkhoven-Scherpel; drs. A.M.P. de Wever; drs. R. Wijkhuizen

Cluster Nicolaas van der Monde-lezing

E.M. van den Berg; H. de Bruijn; mw. drs. E.L. Jimkes-Verkade; mw. A. Reintjes; mw. drs. A. Witvliet-van den Berg

Cluster website Oud-Utrecht

J. Tirion

Cluster Fotografie

P.J.M. Collard; S.J. den Daas

Cluster Groot Evenement

mw. M.J. Barreveld-Hordijk; P.J.M. Collard; W. Deijkers; drs. H.A.H.A. Willemsen; mw. drs. C.C.S. Wilmer

Cluster losse en administratieve taken

mw. E. Bakker-Labordus; mw. J. van Beusichem; mw. J. Brakkee; mw. S. Brandligt; mw. J. Gosen-Berendse; M. Hoekstra; mw. B. Kuperus-Moey; mw. J.M. Lasseur; mw. L. van Loon; dr. A.P.J. Miltenburg; mw. E. O'Connor; mw. I. Passenier

Vertegenwoordigingen

Stichting Utrechtse Kastelen: dr. R.E. de Bruin; *Stichting Leerstoel Utrecht Studies*:

mr. H.H.W. Kernkamp; mw. mr. E.S.C. Erkelens-Buttinger; *Provinciale Commissie Utrecht van de Bond Heemschut*: drs. G.H. Abrahamse; *Utrecht Monumentenfonds*: drs. R.M. Freeke; *Stichting Utrechts Geveltekenfonds*: L.G. Waterman; mw. drs. S. Weide

Bestuur SPOU

mr. H.H.W. Kernkamp, *voorzitter*; mr. D.J. Brauckmann, *penningmeester*; mw. drs. E. M. Dijkhuizen, *directeur*; dr. A.P.J. Miltenburg, *secretaris*; drs. N.H.W. van Xanten, *tweede penningmeester*; drs. G.H. Abrahamse; mw. drs. R. Efdée; mr. D. Kok

Stichting Steunfonds Oud-Utrecht

drs. H.A.H.A. Willemsen, *voorzitter (vanaf 25 juni 2009)*; W. Deijkers, *penningmeester (vanaf 19 november 2009)*; drs. G.H. Abrahamse; drs. J.J. Degenaar, *voorzitter (tot 25 juni 2009)*; drs. J.C.M. van Rooijen, *penningmeester (tot 19 november 2009)*;

Ledenadministratie en

coördinatie bezorging jaarboeken

mw. M.P.B. Bosch-Everaerd